

Bruksela, 5 czerwca 2025 r.
(OR. en)

9876/25

POLMAR 40
POLGEN 61
CLIMA 194
COMAR 25
ENV 456
ENER 197
MAR 93
MARE 24
PECHE 157
PROCIV 63
RELEX 709
RECH 259
SUSTDEV 41
TRANS 223

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 5 czerwca 2025 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2025) 281 final

Dotyczy: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW
Europejski pakt na rzecz wszechoceanu

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 281 final.

Zał.: COM(2025) 281 final

Bruksela, dnia 5.6.2025 r.
COM(2025) 281 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Europejski pakt na rzecz wszechoceanu

Europejski pakt na rzecz wszechoceanu

Oceany i morza mają kluczowe znaczenie dla życia na Ziemi, dobrobytu, konkurencyjności, bezpieczeństwa i zrównoważonej przyszłości. Oceany są niezwykle ważne, jeżeli chodzi o energię, dane i zasoby strategiczne, a także regulację klimatu Ziemi.

Unia Europejska zarządza największym na świecie wspólnym obszarem morskim obejmującym 25 mln km² wyłącznych stref ekonomicznych (w.s.e.) we wszystkich państwach członkowskich, regionach najbardziej oddalonych¹ i terytoriach zamorskich. Ponieważ UE posiada około 70 000 km linii brzegowej, a 40 % jej ludności mieszka w odległości mniejszej niż 50 km od morza, UE jest żywotnie zainteresowana kwestiami morskimi. Dzięki regionom najbardziej oddalonym granice morskie Unii rozciągają się na Karaiby, Atlantyk i Ocean Indyjski. Niebieska gospodarka zapewnia bezpośrednio niemal 5 mln miejsc pracy i wnosi rocznie do unijnej gospodarki ponad 250 mld EUR wartości dodanej brutto². Szlakami morskimi przewozi się około 74 % towarów w ramach unijnego handlu zagranicznego, a podwodne kable komunikacyjne obsługują 99 % międzykontynentalnego ruchu internetowego.

Jednocześnie stan wszechoceanu pogarsza się z powodu łącznych skutków zmiany klimatu, zanieczyszczenia i nadmiernej eksploatacji zasobów morskich. Na te wyzwania w zakresie środowiska nakładają się narastające napięcia geopolityczne, które nie tylko stanowią wyzwanie dla współpracy w zakresie zarządzania, ale także zagrażają naszemu bezpieczeństwu. Wolność żeglugi i swoboda działania na morzu są coraz częściej kwestionowane, a krytyczna infrastruktura morska jest zagrożona. Zagrożenia hybrydowe i cyberataki mają wymiar ponadgraniczny, tak jak i bezpieczeństwo morskie. Ochrona europejskich granic i infrastruktury stała się priorytetem.

Aby sprostać wszystkim tym wyzwaniom i wzmocnić wiodącą pozycję Europy w kształtowaniu polityki dotyczącej wszechoceanu, Europejski pakt na rzecz wszechoceanu opiera się na istniejących przepisach i inicjatywach i jako pierwszy przewiduje całościowe podejście we wszystkich obszarach polityki. Wprowadza on jednolite ramy odniesienia mające na celu usprawnienie procesów koordynacji, uproszczenie obowiązków sprawozdawczych oraz przyjęcie strategii na rzecz bardziej spójnego wdrażania obowiązujących przepisów oraz osiągania celów polityki we wszystkich sektorach. Kładzie też podwaliny pod **unię na rzecz wszechoceanu**, w tym akt o wszechoceanie oparty na istniejącej dyrektywie w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich, oraz wykorzystuje ogromny potencjał wszechoceanu w zakresie odporności, suwerenności żywnościowej, dostaw energii, bezpieczeństwa i konkurencyjności Europy. Wzmocni również współpracę w ramach inicjatyw międzynarodowych.

Pakt ten przyczyni się do realizacji sześciu następujących priorytetów:

- ochrona i przywracanie zdrowia wszechoceanu,
- pobudzanie trwałej konkurencyjności niebieskiej gospodarki,

¹ Gujana Francuska, Gwadelupa, Martynika, Majotta, Reunion i Saint-Martin (Francja), Azory i Madera (Portugalia) oraz Wyspy Kanaryjskie (Hiszpania).

² Komisja Europejska (2025), „The EU Blue Economy Report 2025” [„Sprawozdanie na temat niebieskiej gospodarki UE z 2025 r.”].

- wspieranie społeczności nadbrzeżnych, wyspiarskich i regionów najbardziej oddalonych,
- postęp w badaniach nad oceanami, rozwój wiedzy, umiejętności i innowacji,
- poprawa bezpieczeństwa morskiego i obrony jako warunku wstępnego,
- wsparcie unijnej dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów i międzynarodowego zarządzania opartego na zasadach.

Celem paktu jest przyjęcie całościowego podejścia i nawiązanie współpracy między państwami członkowskimi, regionami oraz odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym rybakami, specjalistami w dziedzinie niebieskiej gospodarki, innowatorami, inwestorami, naukowcami i społeczeństwem obywatelskim. Pakt na rzecz wszechoceanu będzie aktualizowany w miarę zmieniających się potrzeb.

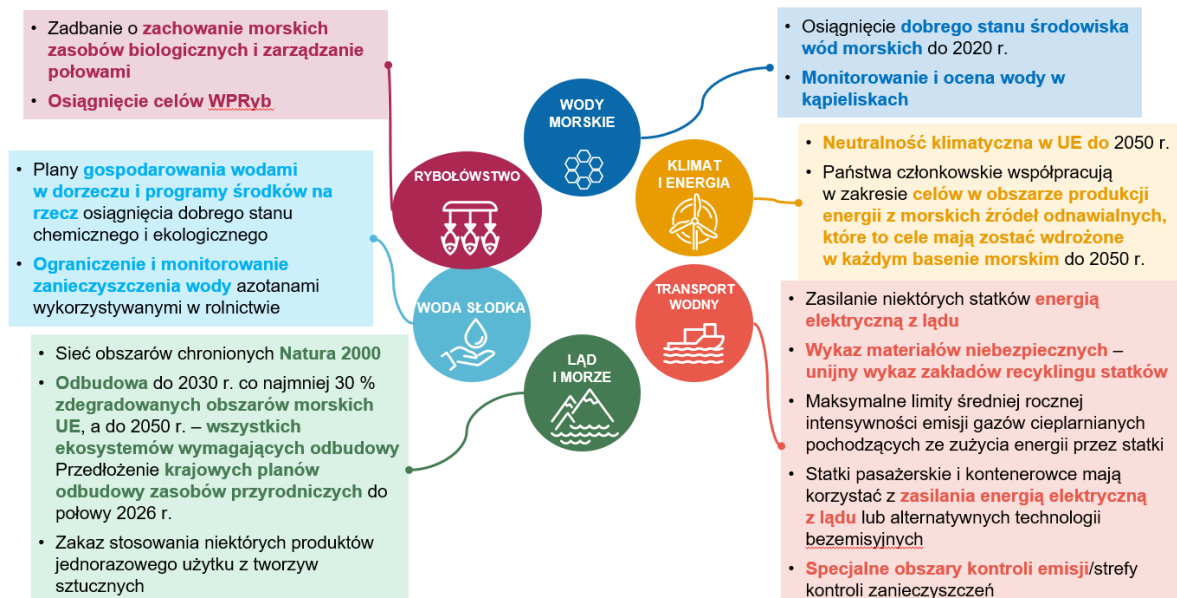
1. Usprawnione ramy zarządzania

Potrzebne są **solidne ramy zarządzania**, aby skoordynować działania na szczeblu unijnym, regionalnym, krajowym i lokalnym w poszczególnych basenach morskich, z udziałem zarówno państw członkowskich UE, jak i państw niebędących członkami UE.

1.1. Realizacja celów związanych z oceanami

Oprócz przepisów mających bezpośrednie zastosowanie, takich jak rozporządzenie w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej lub dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich (PPOM), prawodawstwo i polityka UE określają szeroki zakres zarówno wiążących, jak i niewiążących celów w zakresie ochrony oceanów i zrównoważonego zarządzania nimi. Usprawnione mechanizmy zarządcze powinny ułatwić realizację takich celów i zapewnić spójne egzekwowanie obowiązujących przepisów.

WYBRANE CELE ZWIĄZANE Z OCEANAMI W PRAWODAWSTWIE I POLITYCE UE

Rys.: Wybrane wiążące cele związane z oceanami w prawodawstwie UE.

Na podstawie konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami **Komisja zaproponuje do 2027 r. akt o wszechoceanie, który będzie opierał się na przeglądzie dyrektywy w sprawie PPOM**. Jego celem będzie usprawnienie i unowocześnienie planowania przestrzennego obszarów morskich jako strategicznego narzędzia, które będzie służyło

realizowaniu priorytetów paktu na rzecz wszechoceanu i ich wdrażaniu, w szczególności dzięki zwiększonej koordynacji międzysektorowej na szczeblu krajowym oraz dzięki przyjęciu bardziej zorganizowanego podejścia dotyczącego basenów morskich. **Akt będzie zawierał odniesienia do odpowiednich celów, tak aby były widoczny sposób zebrane w jednym miejscu, oraz ułatwi ich spójną i skuteczną realizację.**

Komisja będzie również pracować nad uproszczeniem i synchronizacją obowiązków państw członkowskich w zakresie sprawozdawczości związanej z oceanami w obowiązującym prawodawstwie w celu zwiększenia jasności prawa i spójności polityki, przy jednoczesnym zmniejszeniu obciążeń administracyjnych. Oceni również możliwości wsparcia realizacji zobowiązań związanych z oceanami.

Aby monitorować postępy w realizacji odpowiednich wskaźników i celów paktu oraz informować o tych postępach, Komisja utworzy publiczną „tablicę wskaźników Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu”, która posłuży do przygotowywania regularnego sprawozdania na temat stanu realizacji paktu na rzecz wszechoceanu i która będzie wykorzystywała istniejące sprawozdania i zasoby, takie jak unijne obserwatorium niebieskiej gospodarki, Unijny program kosmiczny, w tym program Copernicus, narzędzia cyfrowe i podejścia uwzględniające zasadę jednorazowości.

Kluczowe znaczenie będzie miała ścisła współpraca z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w zakresie wszystkich obszarów polityki związanych z oceanami. Wzorując się na Europejskiej Radzie ds. Rolnictwa i Żywności, Komisja ustanowi radę wysokiego szczebla – **Radę ds. Wszechoceanu**, w skład której będą wchodzić przedstawiciele odpowiednich sektorów związanych z wszechoceanem. Rada będzie odgrywać zasadniczą rolę we wspieraniu Komisji w monitorowaniu paktu na rzecz wszechoceanu i zapewnieniu, aby skutecznie go wdrożono.

1.2. Współpraca na szczeblu regionalnym

Rosnąca liczba rodzajów działalności morskiej – m.in. energia morska, rybołówstwo i akwakultura, żegluga, rekreacja i turystyka nadmorska – wywiera presję na ograniczone obszary morskie. Chociaż niektóre rodzaje działalności wymagają wyznaczenia specjalnych obszarów, część rozwiązania leży w bardziej skoordynowanym planowaniu, które zapewni równowagę między indywidualnym i wspólnym wykorzystaniem morza w granicach uwzględniających kwestie ekologii i ochrony, umożliwiając współistnienie różnych rodzajów działalności morskiej i priorytetowo traktując włączenie społeczne, sprawiedliwość i solidarność.

UE wspiera współpracę regionalną w dziedzinie rybołówstwa, szerzej pojętej gospodarki morskiej i ochrony środowiska za pośrednictwem ram regionalnych, takich jak regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem i regionalne konwencje morskie, które mają kluczowe znaczenie dla wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) i dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej. Do rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki przyczyniły się również cztery inicjatywy dotyczące basenów morskich. W działaniach tych pomogły również elastyczne ramy współpracy, takie jak Unia dla Śródziemnomorza, Partnerstwo Wschodnie oraz współpraca regionalna w basenie Morza Czarnego.

Aby zoptymalizować wykorzystanie przestrzeni morskiej, UE musi przenieść poszczególne formy współpracy na wyższy poziom w sposób bardziej synergiczny. Obiecującymi rozwiązaniami na przyszłość są wielofunkcyjne praktyki i obszary obejmujące morską energię

wiatrową, wraz z innymi czystymi technologiami energetycznymi, praktyki w zakresie ochrony i odbudowy, rybołówstwo lub zrównoważoną akwakulturę.

W ramach przyszłego wniosku dotyczącego aktu o wszechoceanie państwa członkowskie zostaną zachęcane do przejścia od podejścia krajowego do podejścia na poziomie basenu morskiego. W związku z tym będą zachęcane do współpracy z państwami sąsiadującymi w ramach istniejących organów współpracy regionalnej i w ramach strategii makroregionalnych UE, a także do korzystania z doświadczeń sztandarowych projektów realizowanych w poszczególnych basenach morskich w ramach unijnej misji w zakresie odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych.

W związku z aktem o wszechoceanie szczególną uwagę poświęci się następującym kwestiom:

- **Morze Bałtyckie** jako pilny priorytet: w 2025 r. Komisja zorganizuje **wydarzenie wysokiego szczebla „Nasz Bałtyk”**, które będzie punktem wyjścia do opracowania nowego, całościowego podejścia do mierzenia się z wyzwaniami związanymi z ekosystemami, zanieczyszczeniem z lądu i morza, wzmocnieniem bezpieczeństwa, zarządzaniem środowiskiem i rybołówstwem oraz wsparciem społeczności nadbrzeżnych, zgodnie ze strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego i we współpracy z istniejącymi organami regionalnymi,
- nowe **strategiczne podejście do Morza Czarnego**, w którym określono perspektywiczne ramy polityki opracowane w celu sprostania wyzwaniom regionalnym za pomocą wzajemnie korzystnych partnerstw. Podejście przyjęto w maju 2025 r.³ i obejmuje ono działania koncentrujące się na: 1) zwiększaniu bezpieczeństwa, stabilności i odporności; 2) wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego i dobrobytu, w tym poprzez promowanie niebieskiej gospodarki; 3) działaniu na rzecz ochrony środowiska, odporności na zmianę klimatu i gotowości w tym zakresie, ochrony ludności – ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przybrzeżnych,
- nowy **pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego**, który utoruje drogę do stworzenia wspólnej przestrzeni pokoju, dobrobytu i stabilności w regionie Morza Śródziemnego, opierając się na Nowym programie na rzecz regionu śródziemnomorskiego z 2021 r. Komisja, we współpracy z Unią dla Śródziemnomorza, będzie wspierać opracowywanie strategii niebieskiej gospodarki na rzecz basenu morskiego we wschodniej części Morza Śródziemnego, gdzie obecnie nie istnieje żadna specjalna struktura współpracy; strategia będzie wzorowana na inicjatywie WestMED i będzie realizowana we współpracy z istniejącymi organami regionalnymi,
- **Arktyka**, a w szczególności Ocean Arktyczny, ma zasadnicze znaczenie dla globalnego klimatu oraz różnorodności biologicznej mórz, bezpieczeństwa morskiego i łączności morskiej: polityka UE wobec Arktyki służy jako wzór dla unijnej dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów, współpracy i multilateralizmu oraz rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki. Komisja będzie kontynuować współpracę z Grenlandią, Wyspami Owczymi, Islandią i Norwegią, przestrzegając norm UE i wymieniając najlepsze praktyki na szczeblu globalnym.

³ Wspólny komunikat „The European Union's strategic approach to the Black Sea region” [„Strategiczne podejście Unii Europejskiej do regionu Morza Czarnego”] (JOIN(2025) 135 final).

Komisja będzie priorytetowo traktować stabilny i przewidywalny dostęp do wszystkich wód sąsiadujących, dbając o sprawiedliwe i równe wykorzystanie zasobów morskich.

1.3. Odblokowanie wsparcia finansowego

Finansowanie działań na rzecz oceanów

Inicjatywy przewidziane w pakcie na rzecz wszechoceanu wymagają inwestycji i finansowania ze źródeł prywatnych i publicznych. Zintegrowane podejście do finansowania i polityki dotyczącej oceanów obejmie szeroki zakres elementów: zachowanie morskich zasobów biologicznych jako jedna z pięciu wyłącznych kompetencji UE, odbudowa różnorodności biologicznej mórz, zarządzanie działalnością w zakresie rybołówstwa i zrównoważonej akwakultury oraz innowacje w tym obszarze, działania związane z wdrażaniem WPRyB, wiedza o oceanach, bezpieczeństwo morskie, bezpieczeństwo żywnościowe, rozwój i zwiększanie skali konkurencyjnej i zrównoważonej niebieskiej gospodarki, w tym w dziedzinie energii morskiej i oceanicznej, biotechnologii i odsalania, ochrona podwodnego dziedzictwa kulturowego, wspieranie innych sektorów i gałęzi przemysłu niebieskiej gospodarki w drodze do osiągnięcia neutralności klimatycznej, wdrażania inteligentnych rozwiązań, a także wspieranie planowania przestrzennego obszarów morskich.

Zachęca się państwa członkowskie do przeznaczenia części dochodów uzyskanych z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS), który obecnie obejmuje emisje z transportu morskiego, na inwestycje w dekarbonizację sektora morskiego, w tym poprzez zwiększenie efektywności energetycznej statków, portów, innowacyjnych technologii i infrastruktury.

Inwestowanie w niebieską gospodarkę i innowacje

Europejskie **przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa scale-up**, które przyspieszają innowacje w niebieskiej gospodarce, stoją w obliczu poważnych wyzwań, takich jak ograniczony dostęp do kapitału wysokiego ryzyka i bariery regulacyjne. Szacuje się, że MŚP z sektora niebieskiej gospodarki w UE wymagają inwestycji na poziomie 60–70 mld EUR⁴. Same zasoby UE są niewystarczające do zlikwidowania tej luki inwestycyjnej. W związku z tym niezwykle ważne jest połączenie źródeł publicznych i prywatnych.

Program InvestEU Komisji Europejskiej, który zapewnia gwarancję udzielaną przez EBI, krajowe banki prorozwojowe i wielostronne instytucje finansowe, pobudza inwestycje prywatne finansujące szeroki wachlarz inwestycji w niebieską gospodarkę na różnych etapach. Istotne inwestycje obejmują np. technologie lub rozwiązania w zakresie zrównoważenia środowiskowego, energię z morskich źródeł odnawialnych, zazielenianie portów i żeglugi, akwakulturę, rozwój obszarów przybrzeżnych, turystykę oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym. Program obejmuje również inwestycje w badania, rozwój i innowacje w zakresie strategicznych technologii oceanicznych i satelitarnych, cyfryzacji, zastosowań sztucznej inteligencji, zaawansowanej produkcji i robotyki podmorskiej. Do tej pory w ramach programu InvestEU wsparto inwestycje o wartości ponad 15 mld EUR. W przyszłości InvestEU będzie nadal wspierać projekty z zakresu niebieskiej gospodarki, w które można inwestować, zapewniając środki finansowe i usługi doradcze w pozostałym okresie programowania.

⁴ [„Study to support investment for the sustainable development of the blue economy” \[„Badanie dotyczące wspierania inwestycji na rzecz zrównoważonego rozwoju niebieskiej gospodarki”\]](#), Urząd Publikacji UE, 2018.

Platforma BlueInvest odgrywa kluczową rolę w działaniach UE na rzecz wspierania niebieskiej gospodarki. Jej celem jest uruchomienie do 2028 r. inwestycji publicznych i prywatnych o wartości ponad 1 mld EUR. Służy ona do wspierania m.in. funduszy *venture capital*, które skupiają się na projektach związanych z niebieską gospodarką, za pomocą produktów kapitałowych Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego w ramach InvestEU. Jednocześnie platforma BlueInvest przyspiesza rozwój europejskich MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, zapewniając im wsparcie w zakresie budowania zdolności, gotowości inwestycyjnej i pozyskiwania funduszy⁵. Dzięki nowemu ukierunkowaniu na niebieską gospodarkę wytyczonemu przez pakt na rzecz wszechoceanu możliwe będzie zwiększenie skali finansowania i wsparcia doradczego w ramach platformy BlueInvest.

Nowa unijna strategia na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up⁶, której celem jest uczynienie UE najlepszym miejscem na świecie do zakładania i rozwijania przedsiębiorstw opartych na technologii, obejmie również niebieskie technologie. Przyniesie ona korzyści niebieskiej gospodarce, w szczególności dzięki uproszczeniu przepisów, w tym za pośrednictwem 28. systemu⁷, wsparciu dla innowacji, pozyskiwaniu talentów i rozwoju umiejętności, a także integracji z szerszymi inicjatywami UE.

Platforma tematyczna inteligentnej specjalizacji na rzecz zrównoważonej niebieskiej gospodarki będzie dalej rozwijana jako narzędzie wspierania ekosystemów innowacji w państwach członkowskich i regionach oraz przyciągania inwestycji w innowacje w celu zwiększenia konkurencyjności sektorów niebieskiej gospodarki.

Komisja będzie nadal **współpracować z Grupą Europejskiego Banku Inwestycyjnego** i innymi partnerami wykonawczymi InvestEU w celu **wykorzystania inwestycji prywatnych i zmniejszenia ryzyka związanego z kapitałem prywatnym**, w tym przez:

- **zwiększenie odporności społeczności nadbrzeżnych** i zapewnienie korzyści ekologicznych, klimatycznych, gospodarczych i społecznych dzięki finansowaniu UE z funduszy strukturalnych i funduszy objętych polityką spójności, a także programu „Horyzont”, w tym programów w ramach misji na rzecz oceanów i pożyczek EBI,
- odblokowanie dalszych inwestycji w innowacje związane z oceanami poprzez uruchomienie **inicjatywy mapowania inwestycji**, która posłuży do określenia rozwiązań finansowych przyspieszających wdrażanie nowych technologii w niebieskiej gospodarce,
- **zwiększenie wsparcia doradczego** w ramach inicjatywy na rzecz liderów niebieskiej gospodarki (ang. Blue Champions) w celu zwiększenia gotowości inwestycyjnej

⁵ https://maritime-forum.ec.europa.eu/theme/investments/blueinvest_en?prefLang=pl.

⁶ „The EU Startup and Scaleup Strategy.Choose Europe to start and scale” [„Strategia UE na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up. Wybierz Europę jako miejsce rozpoczęcia działalności i zwiększenia jej skali”] (COM(2025) 270 final).

⁷ 28. system zapewni jednolity zbiór przepisów, potencjalnie w sposób progresywny i modułowy. Będzie obejmował unijne instytucjonalne ramy prawne, oparte na rozwiązaniach domyślnie cyfrowych, i pomoże przedsiębiorstwom w przezwyciężaniu barier przy zakładaniu i prowadzeniu działalności na całym jednolitym rynku. W tym celu system ten uprości obowiązujące przepisy i zmniejszy koszty niepowodzenia dzięki uwzględnieniu konkretnych aspektów w odpowiednich obszarach prawa, w tym prawa upadłościowego, prawa pracy i prawa podatkowego.

i poszukiwania rozwiązań finansowych dla innowatorów związanych z ocenami oraz przyspieszenia wdrażania nowych technologii i rezultatów badań naukowych.

Działania przewodnie – zarządzanie:

- akt o wszechoceanie,
- tablica wskaźników Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu,
- Rada ds. Wszechoceanu.

Finansowanie:

- zwiększenie odporności społeczności nadbrzeżnych dzięki finansowaniu z UE i pożyczkom EBI,
- zwiększenie wsparcia finansowego i doradczego w ramach platformy BlueInvest.

2. Zintegrowane podejście do dbania o zdrowie oceanów i zrównoważonego wykorzystywania oceanów

Wyznaczono istotne cele UE, a inicjatywy UE doprowadziły do postępów w zakresie zdrowia oceanów. Jednak środowisko morskie nadal ulega degradacji, a oceany i różnorodność życia, które się w nich rozwijają, pozostają podatne na zagrożenia. Na przykład rafy koralowe, które są domem dla jednej czwartej wszystkich gatunków morskich, są w coraz większym stopniu narażone na skutki ocieplenia wód i zmian składu chemicznego oceanów, co osłabia ich odporność. Wiele siedlisk morskich i morskiego dziedzictwa kulturowego, od skupisk trawy morskiej po namorzyny, nadal podlega presji wynikającej z działań człowieka na morzu i na lądzie, które przyczyniają się do zmiany klimatu. Poprawa i utrzymanie zdrowia oceanów wymaga zaangażowania, innowacji i współpracy na wszystkich szczeblach, w tym na szczeblu globalnym⁸.

W niniejszym komunikacie proponuje się działania oparte na czterech głównych zasadach: podejściu „od źródła do morza” w zakresie zwalczania zanieczyszczeń; zasadzie ostrożności; podejmowaniu decyzji politycznych na podstawie nauki; oraz podejściu ekosystemowym.

2.1. Ocean jako sojusznik w walce ze zmianą klimatu

Ocean jest największym pochłaniaczem dwutlenku węgla na naszej planecie, absorbującym 30 % antropogenicznych emisji dwutlenku węgla. Odgrywa on istotną rolę w regulowaniu klimatu, sekwestracji dwutlenku węgla i łagodzeniu zmiany klimatu. Zdolności tej zagraża wzrost temperatury, utrata różnorodności biologicznej, zakwaszanie i odtlenianie.

Z kolei odbudowa ekosystemów morskich i odbudowa różnorodności biologicznej mogą przyczynić się do spowolnienia globalnego ocieplenia poprzez zwiększenie zdolności oceanów do wychwytywania dwutlenku węgla. Ocieplenie i zakwaszenie oceanów jest spowodowane głównie emisjami dwutlenku węgla pochodzącymi ze spalania paliw kopalnych. W związku z tym realizacja naszych celów klimatycznych i zaangażowanie w dyplomację klimatyczną ukierunkowaną na skłonienie innych głównych emitentów do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych mają zasadnicze znaczenie dla przeciwdziałania ociepleniu i zakwaszeniu

⁸ Por. sekcja 7.

oceanów. Ponadto produkcja energii z morskich źródeł odnawialnych przyczynia się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, które w przeciwnym razie spowodowałyby ocieplenie oceanów i zagrożiłyby ich zdrowiu i dobrobytowi, a także zmniejsza zależność Europy od paliw kopalnych, w tym wydobywanych z dna morskiego, w obliczu zagrożeń dla ekosystemów morskich, w tym dna morskiego, a tym samym zwiększa bezpieczeństwo energetyczne i suwerenność energetyczną UE zgodnie z unijnym celem neutralności klimatycznej.

Komisja będzie wspierać państwa członkowskie w planowaniu i wdrażaniu środków mających na celu odbudowę zdegradowanych siedlisk przybrzeżnych i morskich, aby osiągnąć prawnie wiążący cel określony w prawie o odbudowie zasobów przyrodniczych i polegający na objęciu odpowiednimi działaniami co najmniej 20 % unijnych obszarów morskich do 2030 r. oraz wszystkich ekosystemów wymagających odbudowy do 2050 r.

Komisja będzie również wspierać społeczności nadbrzeżne w tworzeniu nowych modeli biznesowych, które przyniosą korzyści zarówno przyrodzie, jak i ludziom, w tym w odniesieniu do europejskich rezerw niebieskiego dwutlenku węgla, z uwzględnieniem wytycznych UNFCCC⁹.

2.2. Ochrona i odbudowa życia morskiego oraz podstawowych usług ekosystemowych oceanów

Presja wywierana na oceany szkodzi ekosystemom morskim i różnorodności biologicznej, wpływa na społeczności nadbrzeżne, rybołówstwo i inne rodzaje działalności związanej z morzem.

Chronione obszary morskie

Sieć dobrze połączonych i skutecznie zarządzanych chronionych obszarów morskich odgrywa kluczową rolę w ochronie i odbudowie ekosystemów i sieci pokarmowych, wspierając społeczności nadbrzeżne i rybaków poprzez pomoc w odbudowie życia morskiego. Mimo że UE rozszerzyła sieć chronionych obszarów morskich do 12,3 % unijnych zasobów wodnych, to zachęca się państwa członkowskie do przyspieszenia starań na rzecz osiągnięcia celu unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności do 2030 r., jakim jest zapewnienie ochrony prawnej 30 % unijnych obszarów morskich i ścisłej ochrony – 10 %. Oznacza to zaproponowanie planów zarządzania w odniesieniu do każdego chronionego obszaru morskiego, opartych na podstawach naukowych i angażujących wszystkie lokalne zainteresowane strony, w tym rybaków, które to plany będą miały na celu uwzględnienie specyfiki chronionych obszarów morskich w rejonach istotnych pod względem ekologicznym. Powinno to obejmować określenie, indywidualnie dla poszczególnych przypadków, które techniki połowowe są zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony odławianych gatunków oraz siedlisk na konkretnych chronionych obszarach morskich.

Komisja będzie zatem pracować nad skutecznym wdrożeniem i egzekwowaniem obowiązującego prawodawstwa UE, w szczególności dyrektywy ptasiej i siedliskowej, dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej i prawa o odbudowie zasobów przyrodniczych, w tym nad wykorzystaniem nowych technologii, mających na celu ułatwienie nadzoru i monitorowania.

⁹ Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.

Zrównoważone zarządzanie działalnością morską

Poza chronionymi obszarami morskimi, zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie strategii morskiej, bardzo ważne jest stosowanie podejścia ekosystemowego do zarządzania działaniami na morzu, a także działaniami na lądzie, które mają wpływ na morze, aby osiągnąć czyste, zdrowe i wydajne morza, a ostatecznie „dobry stan środowiska”¹⁰ wszystkich wód morskich UE.

Pomimo postępów, w niedawnej ocenie dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej¹¹ podkreślono, że potrzebne są dalsze kroki, aby w pełni osiągnąć dobry stan środowiska we wszystkich 11 wskaźnikach określonych w dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej, w tym zwiększenie inwestycji finansowych w celu wdrożenia niezbędnych środków. **Komisja dokona przeglądu dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej, aby przyspieszyć postępy w osiągnięciu celów środowiskowych, uprościć wdrażanie i zmniejszyć obciążenia administracyjne związane ze sprawozdawczością i zarządzaniem danymi.**

Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu mórz i wód słodkich

Ekosystemy morskie i przybrzeżne stoją w obliczu poważnych zagrożeń wynikających z zanieczyszczenia, w tym składnikami odżywczymi pochodzącymi z działalności prowadzonej na lądzie i na morzu: spływami z rolnictwa, zanieczyszczeniami chemicznymi, tworzywami sztucznymi i mikrodrobinami plastiku. Dlatego też środki muszą dotyczyć całego obiegu wody na lądzie i na morzu. Aby zająć się źródłami zanieczyszczeń pochodzących z lądu, Komisja udoskonaliła podejście „od źródła do morza” za pomocą **strategii odporności wodnej** i wesprze społeczność nadbrzeżną w walce z zanieczyszczeniami ze źródeł lądowych, uznając ich strażniczą rolę w miejscu, w którym zanieczyszczenie lądowe powoduje degradację ekosystemów morskich.

Opierając się na wymogach dotyczących ograniczenia zanieczyszczenia w celu osiągnięcia dobrego stanu środowiska mórz UE, w planie działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń określono ambitne cele, takie jak ograniczenie ilości odpadów z tworzyw sztucznych w oceanach o 50 % i ograniczenie utraty składników odżywczych o 50 % do 2030 r.; realizacja tych celów jest silnie wspierana za pomocą finansowania z programu „Horyzont Europa”, w tym w ramach misji w zakresie odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych. Komisja przypomina o możliwości wspierania przez państwa członkowskie systemów aktywnego lub pasywnego zbierania odpadów morskich w ramach programów krajowych EFMRA.

Skuteczna gospodarka składnikami odżywczymi oraz znaczące ograniczenie zanieczyszczenia, w tym mikrodrobinami plastiku, PFAS i innymi chemikaliami, mają zasadnicze znaczenie dla poprawy zdrowia wszechoceanu. Komisja będzie nadal finansować badania naukowe i innowacje w zakresie gospodarki składnikami odżywczymi i mikrodrobinami plastiku. Ponadto wspólna polityka rolno (WPR) będzie nadal zachęcać do prowadzenia rolnictwa zrównoważonego, w tym w celu ograniczenia nadmiaru składników odżywczych.

¹⁰ [Art. 3 pkt 5 dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej](#) i doprecyzowany w [decyzji Komisji \(UE\) 2017/848 ustanawiającej kryteria i standardy metodologiczne dotyczące dobrego stanu środowiska wód morskich](#).

¹¹ [Sprawozdanie w sprawie przeprowadzonej przez Komisję oceny programów środków realizowanych przez państwa członkowskie, zaktualizowanych na podstawie art. 17 dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej \(2008/56/WE\)](#).

Jeśli chodzi o zanieczyszczenie morza, jednym z jego głównych źródeł pozostaje transport morski, który przyczynia się do tego zanieczyszczenia poprzez wytwarzanie emisji, dokonywanie zrzutów, produkowanie odpadów i generowanie hałasu podwodnego. Transformacja transportu morskiego pod kątem neutralności klimatycznej i zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń może ograniczyć negatywny wpływ na życie morskie oraz pomóc w utrzymaniu i zwiększeniu konkurencyjności UE¹². Chociaż obowiązujące przepisy ograniczyły zanieczyszczenie pochodzące ze statków, konieczne są dalsze działania w celu ograniczenia zrzutów do powietrza i wody oraz zapobiegania wydostaniu się granulatu z tworzyw sztucznych¹³.

W związku z powyższym Komisja:

- udoskonali usługę CleanSeaNet¹⁴, tak aby mogła ostrzegać państwa członkowskie o większej liczbie rodzajów zanieczyszczeń pochodzących ze statków, np. ściekach, śmieciach, zagubionych kontenerach. Państwa członkowskie powinny dalej rozwijać procesy weryfikacji i zwiększać dostępność danych. Komisja wesprze – w oparciu o prace zainicjowane przez UE w ramach dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej dotyczące hałasu podwodnego – koalicję o wysokim poziomie ambicji na rzecz cichego wszechoceanu propagującą ambitne i praktyczne rozwiązania, które przywrócą ciszę oceanom,
- będzie współpracować z partnerami w celu zapewnienia pełnego wdrożenia decyzji IMO mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia powodowanego przez transport morski.

Działania przewodnie¹⁵:

- przegląd dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej,
- europejskie rezerwy niebieskiego dwutlenku węgla i nowe modele biznesowe dla społeczności nadbrzeżnych,
- zachęcanie państw członkowskich do wyznaczania chronionych obszarów morskich i zarządzania nimi.

3. Pobudzanie zrównoważonej niebieskiej gospodarki w celu zwiększenia konkurencyjności

Niebieska gospodarka UE ma olbrzymi potencjał gospodarczy i transformacyjny. Jest ona integralną częścią szerszej europejskiej strategii na rzecz przemysłu i bezpieczeństwa oraz obejmuje (i) tradycyjne sektory rybołówstwa, akwakultury, żeglugi i turystyki przybrzeżnej;

¹² [Wspólne sprawozdanie EEA-EMSA 15/2024: „European Maritime Transport Environmental Report 2025” \[„Sprawozdanie na temat środowiska w kontekście europejskiego transportu morskiego z 2025 r.”\]](#).

¹³ W dniu 8 kwietnia 2025 r. współprawodawcy wstępnie uzgodnili proponowany projekt rozporządzenia mającego na celu zapobieganie zanieczyszczeniu mikrodrobinami plastiku w wyniku niezamierzonego uwalniania granulatu z tworzyw sztucznych (COM(2023) 645).

¹⁴ [Usługi satelitarne – CleanSeaNet – EMSA – Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego](#).

¹⁵ Do realizacji tego priorytetu przyczyniają się również działania przewodnie związane ze zdrowiem oceanów określone w sekcji 7.

(ii) nowe i powstające sektory energii ze źródeł odnawialnych, niebieskiej biotechnologii, robotyki podwodnej i obserwacji oceanów oraz (iii) światowych liderów w dziedzinie technologii związanych z wszechoceanem, wspieranych przez badania naukowe i innowacje w zakresie sztucznej inteligencji, czystych technologii i technologii typu „deep tech”. Regeneracyjna niebieska gospodarka, która odbudowuje oceany, jednocześnie sprzyjając rozwojowi, włączeniu społecznemu i sprawiedliwości, wymaga rewitalizacji zasobów morskich i naturalnych systemów oceanicznych.

Zgodnie z Kompasem konkurencyjności dla UE i Paktem dla czystego przemysłu UE musi zwiększyć swoją konkurencyjność i przyspieszyć strategiczne przemiany w tradycyjnych i powstających sektorach niebieskiej gospodarki, koncentrując się w szczególności na dekarbonizacji i zwiększaniu skali innowacji. Oznacza to wspieranie naszych sektorów rybołówstwa i akwakultury, w tym lepszy odzysk odpadów biomasy wodnej, przyspieszenie wdrażania czystych niebieskich technologii, wspieranie modeli biznesowych, które chronią lub odtwarzają ekosystemy oceaniczne i różnorodność biologiczną za pośrednictwem rozwiązań opartych na zasobach przyrody i produktów ujemnych pod względem emisji dwutlenku węgla, a także tworzenie odpowiednich warunków dla czystego wzrostu. Osiągnięcie tego celu wymaga inteligentnego połączenia finansowania publicznego, inwestycji prywatnych, korzystnych regulacji, rozwoju umiejętności, dzielenia się wiedzą, badań naukowych i innowacji oraz skutecznego planowania przestrzennego obszarów morskich.

3.1. Wspieranie sektorów rybołówstwa i akwakultury na rzecz zrównoważonej żywności pochodzenia wodnego, bezpieczeństwa żywnościowego i suwerenności

Rybołówstwo i akwakultura mają kluczowe znaczenie dla zaopatrzenia w żywność i bezpieczeństwa żywnościowego. 70 % żywności pochodzenia wodnego spożywanej obecnie w UE pochodzi jednak z importu¹⁶. Oprócz Wizji dla rolnictwa i żywności znaczącym kamieniem milowym będą kompleksowa **ocena i ewentualny przegląd WPRybn, które obejmą również wspólną organizację rynków produktów rolnych (WORR), oraz Wizja dla rybołówstwa i akwakultury 2040**. Pozwoli to zadbać o to, aby rybołówstwo i akwakultura, w tym sektor przetwórstwa, zwiększyły swoją konkurencyjność i odporność oraz zapewniały stabilne dostawy na rynek UE, jednocześnie nadal stosując podejście ekosystemowe do zarządzania zasobami rybnymi. Będzie to wymagało współpracy z państwami członkowskimi w celu dostosowania działalności połowowej do przyszłych wyzwań i uczynienia jej bardziej zrównoważoną poprzez poprawę selektywności narzędzi połowowych, w tym dzięki innowacjom, oraz ograniczenie negatywnego wpływu na ekosystem morski, minimalizację i, w miarę możliwości, wyeliminowanie przypadkowego połowu wrażliwych gatunków morskich. Propagowanie na szczeblu globalnym unijnych zasad zrównoważonego rozwoju jest ważne dla uczynienia przywozu bardziej zrównoważonym i dla zapewnienia równych warunków działania, co szczegółowo omówiono w rozdziale 7.

Komisja proponuje:

¹⁶ Komisja Europejska (2024): „[The EU Fish Market Report 2024](#)” [„[Sprawozdanie na temat rynku ryb w UE w 2024 r.](#)”].

- środki mające na celu obniżenie emisyjności i modernizację floty rybackiej, wspierane w ramach partnerstwa na rzecz transformacji energetycznej w sektorze rybołówstwa i akwakultury¹⁷,
- wsparcie dla rybołówstwa łodziowego jako priorytet. Odpowiednie działania obejmują wydanie vademecum przedstawiającego najlepsze praktyki, które państwa członkowskie mogłyby wykorzystać przy przydzielaniu uprawnień do połowów w celu zwiększania przejrzystości i propagowania zrównoważonego rybołówstwa, oraz specjalny dialog na temat wdrażania. Komisja rozważy również ustanowienie specjalnego komitetu doradczego,
- ustanowienie inicjatywy UE na rzecz zrównoważonej akwakultury z udziałem organów państw członkowskich, przedstawicieli sektora, innych grup interesu, instytucji zajmujących się badaniami naukowymi i innowacjami, akceleratorów biznesu oraz instytucji finansowych. Wzmocni to współpracę poprzez wyznaczenie celów i określenie działań, w tym opracowanie projektów mających na celu wielorakie wykorzystanie przestrzeni morskiej,
- zwiększenie produkcji alg w Europie, w tym poprzez nową strategię dotyczącą biogospodarki, która ma zostać przyjęta do końca 2025 r., uruchomienie do 2027 r. inicjatywy na rzecz innowacji w zakresie niebieskiej biogospodarki oraz wyznaczenie dobrowolnych celów dotyczących wzrostu produkcji alg w UE,
- specjalną inicjatywę polityczną dotyczącą rozwiązania kwestii **gatunków obcych** zagrażających rybołówstwu i akwakulturze, w tym możliwości wykorzystania tych gatunków w przypadkach, gdy gatunki te są już zbyt rozpowszechnione,
- dokument zawierający wytyczne dotyczące zarządzania drapieżnikami w ramach wdrażania strategicznych wytycznych w sprawie akwakultury,
- ewaluację rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych w celu oceny skuteczności obecnych przepisów dotyczących etykietowania, w tym zakresu produktów objętych rozporządzeniem, ich pochodzenia oraz kanałów, za pośrednictwem których są one sprzedawane, takich jak supermarkety, sprzedawcy ryb i restauracje,
- ogólnounijną kampanię w 2027 r. na temat korzyści i wartości dodanej produkowanej w UE i zrównoważonej żywności pochodzenia wodnego,
- środki zapewniające zarządzanie rybołówstwem w sposób zrównoważony i równe warunki działania dla europejskich rybaków na całym świecie (zob. sekcja 7),
- ocenę i ewentualny przegląd rozporządzenia w sprawie WPRyż,
- wspieranie społecznego wymiaru sektorów rybołówstwa i akwakultury (zob. sekcja 3).

3.2 Wzmacnianie bazy przemysłowej sektora morskiego i portów UE jako węzłów krytycznych

Europejska *baza produkcyjna sektora morskiego* ma zasadnicze znaczenie dla autonomii strategicznej, dobrobytu i bezpieczeństwa UE. Europejskie stocznie, dostawcy i dostawcy technologii dysponują wiedzą fachową umożliwiającą budowę statków o wysokiej wartości oraz rozwój technologii w zakresie energii z morskich źródeł odnawialnych. **Aby utrzymać tę**

¹⁷ [Partnerstwo ustanowione w następstwie komunikatu Komisji w sprawie transformacji energetycznej unijnego sektora rybołówstwa i akwakultury.](#)

przewagę konkurencyjną i przeprowadzić globalnemu przejściu na czyste technologie, Komisja opracuje strategię na rzecz przemysłu morskiego.

Porty UE są strategicznymi atutami, jeżeli chodzi o konkurencyjność i bezpieczeństwo; pełnią rolę bram dla światowego handlu, rynku wewnętrznego, w szczególności jako węzły w ramach europejskiego obszaru transportu morskiego¹⁸, oraz dla mobilności wojskowej i cywilnej. Wiele z nich przekształca się w ośrodki dekarbonizacji, funkcjonowania w obiegu zamkniętym i innowacji w łańcuchach wartości, wspierając klastry przemysłowe. **Aby wzmocnić tę funkcję, Komisja przyjmie nową strategię UE w sprawie portów.**

Przyspieszenie dekarbonizacji unijnego sektora *transportu morskiego* na potrzeby osiągnięcia naszych celów klimatycznych wymaga solidnego wdrożenia niedawnego rozszerzenia ETS, naszego mechanizmu ustalania opłat za emisje gazów cieplarnianych, na transport morski. Wymaga to również wdrożenia inicjatywy FuelEU Maritime, kluczowego środka służącego zmniejszeniu intensywności emisji gazów cieplarnianych pochodzących z paliw, aby pobudzać inwestycje, rozwijać infrastrukturę paliw alternatywnych w portach oraz zainicjować działania koordynacyjne w całym łańcuchu dostaw w celu osiągnięcia korzyści skali. UE wywiera nacisk na Międzynarodową Organizację Morską (IMO), aby wprowadziła ambitne globalne środki zapewniające równe warunki działania na całym świecie. Niedawno uzgodnione ramy neutralności emisyjnej IMO stanowią ważny krok w kierunku dekarbonizacji całego sektora przemysłu. Wspieranie cyfryzacji operacji morskich, inwestowanie w zielone technologie i wspieranie rozwoju umiejętności ekologicznych odegra równie istotną rolę w zapewnianiu długoterminowej zrównoważoności i zdolności adaptacyjnych przemysłu morskiego.

Istotne inwestycje w produkcję paliw alternatywnych, infrastrukturę energetyczną, energię elektryczną pobieraną z lądu oraz upowszechnianie i integrację nowych czystych technologii na statkach mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia odporności, dekarbonizacji, innowacji i konkurencyjności w tym sektorze.

3.3. Dalsze wzmocnianie sektorów niebieskiej gospodarki

Technologie morskiej energii wiatrowej i oceanicznej są kluczowymi atutami w osiągnięciu celów klimatycznych, zwiększaniu bezpieczeństwa energetycznego i zapewnianiu przystępnej cenowo energii, która stanowi podstawę konkurencyjności przemysłu we wszystkich sektorach przemysłu i państwach członkowskich. Przyspieszenie wdrażania tych technologii wymaga znacznych inwestycji w infrastrukturę sieciową, w tym w technologie transgranicznego przesyłu energii morskiej i technologie energetyczne, a także poprawy współpracy regionalnej i rozwiązań dotyczących ograniczeń przestrzennych oraz współistnienia z innymi rodzajami działalności, takimi jak rybołówstwo i akwakultura.

Aby nadal czerpać korzyści ze swojej pozycji światowego lidera w dziedzinie morskich źródeł odnawialnych oraz z myślą o utrzymaniu wiodącej pozycji w dziedzinie technologii energii oceanicznej, UE powinna utrzymać konkurencyjne łańcuchy dostaw, dostęp do surowców i wykwalifikowaną siłę roboczą. Kluczowe znaczenie dla osiągnięcia tego celu będą miały zobowiązania państw członkowskich i współpraca regionalna¹⁹.

¹⁸ Rozporządzenie (UE) 2024/1679 w sprawie TEN-T.

¹⁹ Plan działań w zakresie połączeń międzysystemowych na rynku energii państw bałtyckich (BEMIP), gazowe połączenia międzysystemowe w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej (CESEC), współpraca

Oceany mogą być ważnym źródłem zasobów genetycznych dla biogospodarki oraz surowców. Solanki morskie mogą być źródłem magnezu, litu, boru i wanadu i mogą przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw tych i innych metali dzięki efektywnym kosztowo technologiom odzyskiwania tych metali. W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na wydajne zakłady odsalania, aby zaspokoić potrzeby w zakresie spożycia przez ludzi wody słodkiej i produkcji zielonego wodoru, wykonalność odzyskiwania metali z solanek morskich zostanie zbadana poprzez specjalne działania w ramach programu „Horyzont Europa”.

Turystyka przybrzeżna i morska jest największym sektorem niebieskiej gospodarki i głównym źródłem dochodów dla wielu obszarów przybrzeżnych, co pozwala zdywersyfikować źródła utrzymania, zwłaszcza w wiejskich społecznościach nadbrzeżnych i wyspiarskich. W oparciu o postępy osiągnięte w ramach ścieżki transformacji dla turystyki i Europejskiej agendy dla turystyki 2030 oraz konsultacje z zainteresowanymi stronami rozpoczęte w maju 2025 r., Komisja przedstawi wiosną 2026 r. strategię UE na rzecz zrównoważonej turystyki. Nowa strategia będzie promować praktyki przynoszące korzyści zarówno społecznościom nadbrzeżnym i wyspiarskim, jak i regionom najbardziej oddalonym.

3.4. Wzmocnienie wymiaru społecznego niebieskiej gospodarki

Wymiana pokoleń, uczestnictwo kobiet, podnoszenie kwalifikacji i odpowiednie warunki pracy są niezbędnymi elementami dobrze prosperującej i atrakcyjnej niebieskiej gospodarki.

Nowa niebieska strategia wymiany pokoleń zaplanowana na 2027 r. będzie wspierać wykwalifikowane kadry nowej generacji w dziedzinie badań morskich, technologii oceanicznych i zrównoważonego rybołówstwa. Będzie ona wspierać edukację, szerzenie podstawowej wiedzy o morzach i oceanach oraz międzypokoleniowy transfer wiedzy. Jak zauważono w komunikacie w sprawie unii umiejętności, Komisja zintensyfikuje wysiłki na rzecz wspierania edukacji w dziedzinie STEM²⁰, która powinna również obejmować bardziej zaawansowaną wiedzę z zakresu nauk o morzu, takich jak inżynieria środowiska, biologia morska i chemia. Podczas promowania nauk STEM i nawiązywania sojuszy między europejskimi uniwersytetami i szkołami należy zwrócić większą uwagę na niebieską gospodarkę i jej potencjał.

Aby rozwijać umiejętności cyfrowe i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, niebieska strategia wymiany pokoleń zostanie dostosowana do nowej **wspólnoty wiedzy i innowacji (WWiI) w dziedzinie sektorów i ekosystemów wodnych i morskich**, która zapewni ustrukturyzowane, ogólnounijne ramy służące łączeniu ekosystemów niebieskiej gospodarki, oraz do **unii umiejętności**, wspierającej partnerstwa międzysektorowe w niebieskiej gospodarce, a także do **strategii przewodniej na rzecz sprawiedliwości międzypokoleniowej**.

W sektorze rybołówstwa Komisja skoncentruje się na wymianie pokoleń i zwiększeniu atrakcyjności zawodu, w tym poprzez modernizację floty, cyfryzację i poprawę bezpieczeństwa na statkach. Obejmie to również wsparcie na rzecz podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania rybaków.

w dziedzinie energetyki na Morzu Północnym (NSEC), połączenia międzysystemowe dla Europy Południowo-Zachodniej.

²⁰ Nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka.

Działania przewodnie:

- ocena i ewentualny przegląd WPRyB,
- Wizja dla rybołówstwa i akwakultury 2040,
- strategia na rzecz przemysłu morskiego i strategia UE w sprawie portów,
- niebieska strategia wymiany pokoleń.

4. Ochrona i wzmocnienie pozycji społeczności nadbrzeżnych i wysp

Zdrowe oceany zapewniają społecznościom nadbrzeżnym źródła utrzymania, ochronę i poczucie tożsamości. Społeczności nadbrzeżne są siłą napędową zrównoważonej i konkurencyjnej niebieskiej gospodarki na drodze do praktyk regeneracyjnych i odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu Europejczykom zdrowej i zrównoważonej żywności, czystej i przystępnej cenowo energii z morskich źródeł odnawialnych oraz w łączeniu Europy z resztą świata. Należy bardziej docenić ich rolę jako kluczowych zainteresowanych stron i podmiotów w zarządzaniu obszarami morskimi.

Obszary przybrzeżne są zróżnicowane i posiadają unikalne zasoby geograficzne i naturalne, oferujące zarówno znaczne możliwości gospodarcze, jak i wyjątkowe wyzwania. Uwolnienie pełnego potencjału regionów przybrzeżnych UE wymaga zarówno wzmocnienia wiodących społeczności nadbrzeżnych, jak i wypełnienia luki dla tych, którzy mają trudności z wykorzystaniem możliwości.

Obszary przybrzeżne są również najbardziej zagrożone zmianą klimatu; zmagają się z podnoszącym się poziomem mórz, ekstremalnymi zdarzeniami pogodowymi, erozją obszarów przybrzeżnych, powodzią, intruzją wód morskich i zmniejszaniem się różnorodności biologicznej, w tym stad ryb. Oczekuje się, że społeczności nadbrzeżne i regiony najbardziej oddalone zintensyfikują działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej. Komisja zwiększy wsparcie dla społeczności nadbrzeżnych w celu wdrożenia strategii i planów przystosowania się do zmiany klimatu, w szczególności poprzez przyszły unijny plan przystosowania się do zmiany klimatu.

Aby zwiększyć wsparcie dla społeczności nadbrzeżnych oraz zgodnie ze strategią na rzecz unii gotowości, Komisja zaproponuje nową unijną **strategię na rzecz rozwoju i odporności społeczności nadbrzeżnych w 2026 r.** Strategia ta pozwoli wykorzystać możliwości i określi ramy wspierania lokalnego rozwoju gospodarczego i zwiększania odporności społeczności nadbrzeżnych. Strategia będzie wspierać rozwój zdolności w zakresie wczesnego ostrzegania i plany przystosowania się do zmiany klimatu przy użyciu zaawansowanych usług w zakresie obserwacji i prognozowania.

Jej celem będzie wykorzystanie ogromnego potencjału społeczności nadbrzeżnych w zakresie opracowywania i wdrażania nowych zrównoważonych modeli biznesowych, które przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności całej UE. Będzie wspierać możliwości dywersyfikacji dochodów i zachęcać do włączania działań w zakresie regeneracji i odtwarzania, innowacji naukowych i technologicznych w zakresie obserwacji prognoz i rozwoju usług, w oparciu o sukcesy projektów rozwoju lokalnego kierowanego przez

społeczność²¹, podejścia nowego europejskiego Bauhausu (NEB)²², a także sztandarowych projektów misji na rzecz oceanów.

Biorąc pod uwagę szczególne wyzwania stojące przed wyspami i regionami najbardziej oddalonymi, które to wyzwania wymagają opracowania dostosowanej do potrzeb polityki i większej synergii, Komisja postanowiła rozpocząć **konsultacje w sprawie nowej strategii dla wysp i zaktualizowanej strategii dla regionów najbardziej oddalonych**.

Aby przełamać izolację regionów najbardziej oddalonych i zaspokoić ich potrzeby, konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na te regiony oraz podjęcie środków dostosowanych do ich specyfiki: wzmocnienie ich odporności i łączności, rozwijanie ich autonomii gospodarczej, energetycznej i żywnościowej, a także ochrona ich dziedzictwa naturalnego. W szczególności sektor rybołówstwa łodziowego stoi w obliczu dodatkowych wyzwań w swojej działalności ze względu na oddalenie tych regionów i narażenie na ekstremalne zdarzenia pogodowe. Aby sprostać tym wyzwaniom, latem 2025 r. Komisja zaproponuje przegląd wytycznych dotyczących równowagi floty w odniesieniu do statków rybackich o długości poniżej 12 metrów w regionach najbardziej oddalonych na podstawie najlepszych dostępnych danych naukowych.

Nowe działania przewidziane²³:

- strategia UE na rzecz rozwoju i odporności społeczności nadbrzeżnych,
- konsultacje w sprawie nowej strategii na rzecz wysp UE,
- zaktualizowana strategia na rzecz regionów najbardziej oddalonych,
- przegląd wytycznych dotyczących równowagi floty w odniesieniu do statków rybackich o długości poniżej 12 metrów w regionach najbardziej oddalonych.

5. Zasadnicze znaczenie badań nad oceanami, wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie niebieskiej innowacyjności

5.1. Europa jako światowy lider w dziedzinie nauki o oceanach: uruchomienie inicjatywy w zakresie obserwacji oceanów

Obserwacja oceanów stanowi podstawę całej wiedzy o morzu. Dostarcza ona kluczowych danych na potrzeby prognozowania pogody, strategii łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, monitorowania ekstremalnych zdarzeń, bezpieczeństwa cywilnego (stan morza, powódzie), żeglugi morskiej, energii morskiej, rybołówstwa i akwakultury oraz – w coraz większym stopniu – obrony i bezpieczeństwa. Oceany pozostają mimo to w dużej mierze niezbadane, brakuje danych lub są one niedostępne, a obecne sieci obserwacyjne znajdują się pod coraz większą presją.

²¹ [Inforegio – Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność](#).

²² Transdyscyplinarne i partycypacyjne podejście nowego europejskiego Bauhausu (NEB) oraz innowacyjne projekty, takie jak [sztandarowy projekt Bauhaus of the Seas Sails](#) stanowią wzorce dla działań ukierunkowanych terytorialnie, angażujących społeczności w identyfikację wyzwań stojących przed obszarami przybrzeżnymi i podejmowanie działań na ich rzecz. W nadchodzących latach [instrument nowego europejskiego Bauhausu](#) będzie wspierał kolejne projekty, w tym projekty realizowane w społecznościach nadbrzeżnych.

²³ Działania w ramach sekcji 3 również przyczyniają się do realizacji tego priorytetu.

Obecnie, w zakresie obserwacji oceanów UE opiera się zasadniczo na współpracy z partnerami międzynarodowymi. Jednak wraz ze zmianami geopolitycznymi niektórzy partnerzy międzynarodowi wycofują się z badań naukowych dotyczących oceanów, zakłócając kluczowe programy gromadzenia danych i obserwacji oraz powodując, że dostępność historycznych i przyszłych danych o kluczowym znaczeniu staje się nieprzewidywalna. Niektóre zbiory danych przestaną być dostępne, inne nie będą aktualizowane lub uzupełniane. Istnieje znaczne ryzyko zmniejszenia globalnego zasięgu infrastruktury obserwacyjnej, co spowoduje, że informacje przekazywane decydentom, obywatelom i inwestorom będą mniej wiarygodne i dokładne.

W niestabilnej sytuacji geopolitycznej Europa musi stać się niezależna i autonomiczna w zakresie wszystkich kluczowych infrastruktur oceanicznych, danych i usług informacyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu i wzmocnieniu międzynarodowej współpracy naukowej tam, gdzie to możliwe.

W pakiecie na rzecz wszechoceanu proponuje się zintensyfikowanie europejskich wysiłków poprzez uruchomienie ambitnej **inicjatywy w zakresie obserwacji oceanów**, w tym w odniesieniu do obszarów przybrzeżnych i głębin morskich, obejmującej cały łańcuch wartości wiedzy i odgrywającej wiodącą rolę na arenie międzynarodowej, w celu dostarczania kluczowych informacji wszystkim podmiotom i sektorom związanym z morzem.

Unijna inicjatywa w zakresie obserwacji oceanów, obejmująca kampanie obserwacyjne, przetwarzanie danych, infrastrukturę i świadczenie kluczowych usług, będzie kolejnym rozdziałem w odkrywaniu ziemskiego wymiaru naszej planety i połączy, rozszerzy, ureguluje i zabezpieczy zdolności w zakresie obserwacji oceanów.

Inicjatywa ta przyczyni się również do rozwoju międzynarodowej współpracy naukowej z partnerami o zbieżnych poglądach, w szczególności na potrzeby ukończenia Globalnego Systemu Obserwacji Oceanów, który będzie adekwatny do celów²⁴, poprzez:

- **zabezpieczenie danych historycznych** z obserwacji oceanów, które są obecnie zagrożone w bazach danych UE, działając w ramach programu „Horyzont Europa” w 2025 r.,
- opracowanie **planu działania określającego luki w wiedzy** do czerwca 2026 r.,
- opracowanie zintegrowanego, zaawansowanego technologicznie, opłacalnego, niezawodnego i bezpiecznego **systemu obserwacji**,
- stworzenie **spójnego i ustandaryzowanego podejścia do planowania i prowadzenia działań w zakresie obserwacji oceanów** do 2027 r.

Inicjatywa opiera się na istniejącym wkładzie UE w praktyczną wiedzę o morzu. W ramach tej inicjatywy Komisja będzie dalej rozwijać i integrować dwie przewodnie unijne usługi

²⁴ Będzie również wspierać proponowaną międzynarodową platformę na rzecz zrównoważonego wykorzystywania wszechoceanu (IPOS), por. sekcja 7.

w zakresie danych – EMODNET i usługę programu Copernicus w zakresie monitorowania środowiska morskiego²⁵.

Będzie ona dostarczać dane do **europejskiego cyfrowego bliźniaka oceanu (DTO)**, ambitnej i scentralizowanej wirtualnej reprezentacji oceanu w czasie zbliżonym do rzeczywistego, dostępnej dla wszystkich obywateli, naukowców i innowatorów, która będzie przedstawiać możliwe i przyszłe scenariusze, punkty krytyczne i czynniki zmian, wspierając kształtowanie polityki przez przedsiębiorstwa w oparciu o dowody. Europejski DTO, który został zapowiedziany przez przewodniczącą Komisji podczas szczytu „Jeden Ocean” w 2022 r. i który będzie interoperacyjny z systemem cyfrowego bliźniaka Ziemi opracowanym w ramach inicjatywy „Kierunek Ziemia”, powinien zacząć funkcjonować jako program UE do 2030 r.

Inicjatywa w zakresie obserwacji oceanów pomoże partnerom Europy „wybrać Europę” jako niezawodnego, opartego na podstawach naukowych, zaawansowanego technologicznie, bezpiecznego i otwartego sojusznika. Przyczyni się również do upowszechnienia podstawowej wiedzy o morzach i oceanach oraz ułatwi zwiększanie świadomości społecznej w kwestiach związanych z oceanami.

5.2. Badania naukowe i innowacje w dziedzinie oceanów na rzecz globalnego przywództwa

Strategia na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie oceanów będzie opierać się na programie ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji oraz, między innymi, na europejskiej misji „Odbudowa naszych oceanów i zasobów wodnych do 2030 r.”. W strategii tej zapewnione zostanie podejście „od źródła do morza”²⁶, a jej celem będzie poprawa obecnego zarządzania poprzez przezwycięzenie rozdrobnienia unijnych inicjatyw w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym ich infrastruktury badawczej. Pozwoli to wypełnić lukę między badaniami naukowymi a innowacjami poprzez finansowanie rozwoju i wdrażania nowej wiedzy i rozwiązań.

Komisja ułatwi utworzenie **europejskiej sieci ośrodków testowania technologii oceanicznych** w celu przyspieszenia innowacji i wdrażania kluczowych technologii oceanicznych.

Dzięki podejściu transdyscyplinarnemu, które obejmuje badania partycypacyjne i zaangażowanie obywateli, można opracować rozwiązania na rzecz ochrony oceanów i wód, które to rozwiązania ostatecznie przyczynią się do poprawy dobrostanu społeczności nadbrzeżnych.

Ustanowione europejskie mechanizmy współpracy, takie jak inicjatywa w zakresie wspólnego programowania „Zdrowe i wydajne morza i oceany” i partnerstwo na rzecz zrównoważonej niebieskiej gospodarki, mobilizują inwestycje krajowe i będą odgrywać ważną rolę w identyfikowaniu wyzwań w zakresie badań naukowych i innowacji w dziedzinie oceanów i reagowaniu na nie.

²⁵ EMODNET agreguje dane z obserwacji oceanów *in situ*, podczas gdy usługa programu Copernicus w zakresie monitorowania środowiska morskiego jest wiodącą na świecie usługą w zakresie informacji cyfrowych obejmującą dane satelitarne, najnowocześniejsze monitorowanie i prognozowanie.

²⁶ Zapewnienie odpowiednich powiązań i spójności ze strategią na rzecz badań naukowych i innowacji w zakresie odporności wodnej.

5.3. Pogłębianie podstawowej wiedzy o morzach i oceanach i zwiększanie zaangażowania obywateli

Podstawowa wiedza o morzach i oceanach i zaangażowanie obywateli sprzyjają zrozumieniu wpływu wszechoceanu na nas i naszego wpływu na wszechocean, umożliwiając obywatelom dokonywanie świadomych wyborów. Zachęca się państwa członkowskie do rozwijania dialogu międzypokoleniowego w oparciu o praktyki partycypacyjne lub deliberatywne. Pojęcie podstawowej wiedzy o morzach i oceanach będzie powiązane z szerszą koncepcją upowszechniania wiedzy na temat kwestii związanych z zasobami wodnymi i zrozumienia powiązań między gospodarką wodną a morzem. Tylko dzięki współpracy i docenieniu różnorodności wszystkich zainteresowanych stron możemy w pełni wykorzystać potencjał wszechoceanu i stworzyć bardziej zrównoważoną przyszłość dla wszystkich.

Komisja **rozszerzy zakres działań europejskiej koalicji na rzecz poszerzania podstawowej wiedzy o morzach i oceanach** (EU4Ocean), w której uczestniczą tysiące organizacji, przedsiębiorstw, osób młodych i dzieci w wieku szkolnym. Poprzez edukację, podnoszenie świadomości i ugruntowane narzędzia, takie jak Europejski atlas mórz, EU4Ocean będzie nadal działać na rzecz poszerzania wiedzy na temat znaczenia oceanów, m.in. poprzez współpracę z konsorcjum Bauhaus of the Seas Sails²⁷.

W oparciu o Youth4Ocean Forum Komisja ustanowi **unijną międzypokoleniową sieć ambasadorów młodzieży ds. wszechoceanu**, aby zaangażować młodych specjalistów i orędowników zajmujących się oceanami w działania na rzecz zrównoważonego wykorzystywania wszechoceanu w UE i na całym świecie. Rozwój kariery zawodowej specjalistów ds. oceanów na wczesnym etapie kariery będzie wspierany w ramach nowego **niebieskiego programu międzypokoleniowego** sojuszu na rzecz badań nad Atlantykiem. Komisja będzie gospodarzem **corocznych dialogów z młodzieżą na temat polityki**, zapewniając, aby głos młodych ludzi był skutecznie uwzględniany w procesie kształtowania polityki.

Nowy program praktyk w ramach koalicji EU4Ocean zapewni młodym ludziom praktyczne doświadczenie w zawodach, które przyczyniają się do konkurencyjnej i zrównoważonej niebieskiej gospodarki. Pozwoli to nie tylko wyposażyć młodych ludzi w umiejętności niezbędne do przyszłej kariery zawodowej, ale także wzmocnić powiązania między podstawową wiedzą o morzach i oceanach a sektorem prywatnym. Szczególny nacisk zostanie położony na wzmocnienie pozycji kobiet oraz innych grup niedostatecznie reprezentowanych, aby mogły one odgrywać aktywną i znaczącą rolę w działaniach związanych z oceanami.

Działania przewodnie:

- unijna inicjatywa w zakresie obserwacji oceanów i uruchomienie europejskiego DTO do 2030 r. jako wkład w dekadę nauki o oceanach na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- europejska strategia na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie oceanów,
- ustanowienie unijnej międzypokoleniowej sieci ambasadorów młodzieży ds. wszechoceanu.

²⁷ <https://bauhaus-seas.eu/>.

6. Bezpieczeństwo morskie i obrona jako warunek podstawowy

Rosnąca złożoność zagrożeń – w tym ataki na infrastrukturę podwodną, zagrożenia cyberbezpieczeństwa, zagrożenia stwarzane przez statki niespełniające norm i flotę cieni oraz strategiczna rywalizacja o przestrzeń morską – wymaga skoordynowanej, opartej na technologii i dostosowanej do przyszłych wyzwań reakcji obejmującej wymiar zewnętrzny i wewnętrzny, a także wymiar wojskowy i cywilny. W szczególności Morze Bałtyckie jest miejscem, w którym flota cieni stwarza poważne ryzyko dla środowiska w związku z wyciekami ropy naftowej, zagraża bezpieczeństwu morskemu i ochronie na morzu, oraz jest źródłem naruszeń dotyczących handlu międzynarodowego i prawa morskiego.

Europejska strategia w zakresie bezpieczeństwa morskiego i związany z nią plan działania stanowią ramy umożliwiające UE ochronę jej interesów na morzu, ochronę jej obywateli i terytorium oraz propagowanie jej wartości i wspieranie jej gospodarki. Wzmacniają one międzynarodowy ład oparty na zasadach, zapewniając pełną zgodność z instrumentami międzynarodowymi, w szczególności z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS).

Zgodnie z tymi priorytetami oraz zgodnie ze wspólnym komunikatem w sprawie bezpieczeństwa kabli, komunikatem w sprawie ProtectEU: europejska strategia bezpieczeństwa wewnętrznego²⁸ oraz wspólną białą księgą w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030 UE i jej państwa członkowskie powinny skupić się na zacieśnianiu współpracy w zakresie marynarki wojennej i straży przybrzeżnej, w tym za pośrednictwem wielozadaniowych operacji morskich, poprawie orientacji w obszarze morskim, inwestowaniu w najnowocześniejsze technologie morskie, wzmacnianiu ochrony infrastruktury krytycznej i mobilności wojskowej, rozwijaniu zdolności obronnych marynarki wojennej oraz zwiększaniu europejskiej obecności na arenie międzynarodowej i wzmacnianiu europejskich partnerstw na świecie.

6.1. Zacieśnienie współpracy marynarki wojennej i straży przybrzeżnej UE i zwiększenie bezpieczeństwa granic morskich

Komisja będzie nadal wspierać współpracę straży przybrzeżnej, rozszerzając sprawdzone modele, takie jak Forum Europejskich Organów Sprawujących Funkcje Straży Przybrzeżnej i Śródziemnomorskie Forum Organów Sprawujących Funkcje Straży Przybrzeżnej na obszary takie jak Morze Czarne. Inwestycje skoncentrują się na **pilotażowej europejskiej flocie bezzałogowych statków powietrznych (UxV)**, integrującej sztuczną inteligencję i zaawansowane czujniki do monitorowania morza w czasie rzeczywistym, wspieranej przez Frontex, EMSA i EFCA. Usprawni to wykrywanie i reagowanie, uzupełni inicjatywy NATO oraz zapewni ochronę krytycznej infrastruktury podwodnej. Inwestycje w budowanie zdolności i szkolenia wzmocnią współpracę między służbami straży przybrzeżnej i agencjami w całej UE.

²⁸ [Komunikat w sprawie ProtectEU: europejska strategia bezpieczeństwa wewnętrznego.](#)

6.2. Rozwój technologii na rzecz bezpieczeństwa i obrony

UE wykorzysta instrumenty takie jak EFO, PESCO, EDA oraz proponowane²⁹ SAFE i EDIP w celu modernizacji sił morskich i powiązanej infrastruktury, w tym zdolności w zakresie łączności i tworzenia sieci, czujników, badań i rozwoju w dziedzinie technologii oraz wspólnych zamówień na zasoby służące do gromadzenia danych wywiadowczych, nadzoru i rozpoznania, a także utworzenia regionalnych centrów integracji informacji od 2025 r. EBI zobowiązuje się do wspierania rozwoju przemysłu, w tym poprzez wspieranie technologii morskich i mobilizowanie kapitału prywatnego na rzecz innowacji ukierunkowanych na bezpieczeństwo.

Nowa europejska inicjatywa dotycząca orientacji w obszarze morskim (w tym pilotażowa europejska flota bezzałogowych statków powietrznych zaproponowana powyżej) połączy czujniki, systemy bezzałogowe i patrolowe statki powietrzne w celu utworzenia zintegrowanej sieci nadzoru. Poprawa orientacji w obszarze morskim ma zasadnicze znaczenie dla przeciwdziałania zagrożeniom i wspierania działań w sytuacjach wyjątkowych. Niedawne incydenty mające wpływ na krytyczną infrastrukturę morską podkreślają potrzebę sprawnej współpracy zgodnie z podejściem regionalnym w podziale na baseny morskie.

Komisja aktywnie zachęca wszystkie właściwe krajowe i unijne organy i agencje morskie do przyłączenia się do wspólnego mechanizmu wymiany informacji (CISE), przyjmując podejście oparte na basenach morskich w celu pobudzenia integracji regionalnej. Dostrzegając zmieniający się charakter zagrożeń morskich, Komisja jest zdecydowana umożliwić wymianę informacji niejawnych w ramach CISE oraz zachęcać do połączenia tej sieci z ramami wymiany informacji obsługiwanych przez Frontex, w szczególności Eurosur, a także do zapewnienia jej interoperacyjności z siecią nadzoru morskiego (MARSUR), która ułatwia bezpieczną komunikację między siłami morskimi państw członkowskich. Wzmocni to współpracę między sektorem cywilnym a wojskowym, poprawi wspólną orientację sytuacyjną oraz umożliwi szybsze i skoordynowane reagowanie na zagrożenia w obszarze morskim. Komisja będzie wspierać działania związane z orientacją w obszarze morskim mające na celu pozyskiwanie informacji o sytuacji na morzu w czasie zbliżonym do rzeczywistego – od przestrzeni kosmicznej po dno morskie, które mogłyby być udostępniane NATO.

6.3. Ochrona krytycznej infrastruktury morskiej

Oprócz nadzoru kluczowym obszarem zainteresowania będzie cyberbezpieczeństwo i odporność systemów informatycznych. Ponieważ 99 % globalnych przepływów danych uzależnione jest od kabli podmorskich, zasadnicze znaczenie będzie miało zabezpieczenie infrastruktury cyfrowej przed zagrożeniami cyberbezpieczeństwa, w szczególności w regionie Morza Bałtyckiego, gdzie bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej jest jeszcze bardziej zagrożone.

Centralnym elementem tego procesu jest realizacja planu działania UE na rzecz bezpieczeństwa kabli³⁰ w synergii z przyszłą strategią na rzecz przemysłu morskiego, która wzmocni mechanizmy nadzoru, odstraszenia i reagowania. Bezpieczeństwo infrastruktury morskiej i podmorskiej skorzystałoby na wzmocnieniu zdolności wykrywania zagrożeń i bardziej ujednoczonym obrazie sytuacji w czasie rzeczywistym w poszczególnych basenach

²⁹ W chwili przyjęcia niniejszego komunikatu nadal oczekiwano na przyjęcie wniosków.

³⁰ [Plan działania UE na rzecz bezpieczeństwa kabli.](#)

morskich. Komisja wspiera tworzenie dobrowolnych regionalnych węzłów kablowych dla poszczególnych basenów morskich tworzących zintegrowany mechanizm nadzoru, w ramach którego państwa członkowskie zgodziłyby się na współpracę w zakresie lepszego wykrywania na szczeblu regionalnym. W tym kontekście protokół ustaleń między państwami bałtyckimi i nordyckimi dotyczący ochrony krytycznej infrastruktury podmorskiej w Morzu Bałtyckim stanowi obiecującą drogę do zacieśnienia współpracy regionalnej w zakresie bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej w Morzu Bałtyckim.

Niewybuchy na wodach UE stanowią zagrożenie dla ekosystemów i infrastruktury. **Skoordynowana strategia usuwania niewybuchów, rozpoczynająca się na Morzu Bałtyckim i Morzu Północnym, a następnie obejmująca Morze Czarne, będzie wykorzystywać zaawansowane technologie wykrywania i unieszkodliwiania.** Partnerstwo z HELCOM i innymi organami regionalnymi usprawni realizację tej strategii.

6.4. Wzmocnienie unijnych operacji morskich i globalnych partnerstw

UE zintensyfikuje swoje operacje morskie w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, koncentrując się na morskiej orientacji sytuacyjnej i ochronie infrastruktury krytycznej. Ciągła obecność morska UE będzie miała kluczowe znaczenie dla powstrzymania nielegalnej działalności.

Arktyka jest coraz bardziej narażona na konkurencję geopolityczną i ma zasadnicze znaczenie dla UE pod względem ochrony środowiska, gospodarki i bezpieczeństwa. Zmiana klimatu otwiera nowe szlaki morskie i zwiększa ryzyko konkurencji o zasoby, degradacji środowiska i zagrożeń hybrydowych dla bezpieczeństwa UE. Strategia polityczna UE wobec Arktyki kładzie nacisk na zdecydowane działania na rzecz utrzymania pokojowego statusu Arktyki jako regionu zrównoważonej współpracy, na którym nie występują poważne napięcia. Budowanie odporności w Arktyce jest zgodne z priorytetami UE w zakresie klimatu, bezpieczeństwa i współpracy wielostronnej.

UE będzie nadal dążyć do zacieśnienia współpracy operacyjnej z nordyckimi państwami członkowskimi i państwami arktycznymi o zbieżnych poglądach, w szczególności w zakresie nadzoru morskiego, działań poszukiwawczo-ratowniczych oraz ochrony krytycznej infrastruktury morskiej.

Działania przewodnie:

- kompleksowa strategia usuwania niewybuchów mająca na celu integrację najnowocześniejszych technologii wykrywania i unieszkodliwiania,
- zacieśnianie współpracy między UE, jej arktycznymi państwami członkowskimi i państwami arktycznymi o podobnych poglądach,
- pilotażowy projekt europejskiej floty bezzałogowych statków powietrznych (UxV), wyposażonych (na lądzie, pod wodą i w przestrzeni kosmicznej) w najnowocześniejsze systemy i technologie,
- zacieśnienie współpracy w ramach strategicznych i kompleksowych partnerstw z krajami partnerskimi w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie.

7. Międzynarodowe zarządzanie oceanami i wzmocnienie dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów

Europejska dyplomacja w dziedzinie mórz i oceanów, silnie zakorzeniona w wysiłkach UE na rzecz zielonej dyplomacji i wspierająca realizację globalnych zobowiązań, zwłaszcza w kontekście celów zrównoważonego rozwoju ONZ, zintensyfikuje działania na rzecz ochrony oceanów, a także ochrony interesów i wartości UE w sprawach dotyczących oceanów, wspierania tych interesów i propagowania tych wartości, nawiązując jednocześnie efektywne stosunki polityczne, gospodarcze, kulturalne i naukowe z krajami, narodami i odpowiednimi organizacjami. **Wzmocnienie partnerstw międzynarodowych** oraz propagowanie dyplomacji wielostronnej i wdrażania jej rezultatów są ważniejsze niż kiedykolwiek wcześniej. Są one niezbędne dla skutecznej ochrony zasobów morskich i zarządzania nimi, zwłaszcza w rybołówstwie, gdzie wysiłki na rzecz stworzenia lepszych i sprawiedliwszych międzynarodowych równych warunków działania **pomogą zarówno rybołówstwu UE, jak i zrównoważonemu rozwojowi na całym świecie**³¹.

7.1. Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami

UE jest zdecydowana stać na straży prawa międzynarodowego, w szczególności Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), oraz wzmocnić **międzynarodowy porządek oparty na zasadach**, który przynosi korzyści wszystkim narodom i społeczeństwom, umożliwiając skuteczne zarządzanie międzynarodowe. UE wykorzysta swoją pozycję dyplomatyczną w oparciu o łączną w.s.e., duży rynek żywności pochodzenia morskiego i zaangażowanie na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Uznając potrzebę globalnej współpracy, UE będzie dążyć do tego, by zarządzanie oceanami znalazło się na pierwszym planie międzynarodowych programów, dostosowując międzynarodowe ramy prawne i wspierając partnerstwa.

Komisja priorytetowo potraktuje i wzmocni następujące kluczowe działania:

- **szybką ratyfikację porozumienia BBNJ**³², przyspieszenie jego szybkiego wejścia w życie, wspieranie jego wdrażania oraz zapewnienie, aby morzem pełnym zarządzano w sposób zrównoważony,
- **ambitny globalny traktat w sprawie zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi** mający na celu ograniczenie zanieczyszczenia oceanów; Komisja będzie wiarygodnym partnerem i liderem współpracującym z innymi stronami i dążącym do jak najszybszego zakończenia negocjacji w sprawie traktatu.

UE powinna również wykorzystać wszystkie swoje wpływy dyplomatyczne i możliwości komunikacyjne, aby pomóc w wynegocjowaniu porozumienia w sprawie wyznaczenia trzech rozległych **chronionych obszarów morskich na Oceanie Południowym** jako najlepszego sposobu zachowania unikalnych i dziewiczych ekosystemów morskich oraz różnorodności biologicznej Antarktyki. Ponadto UE będzie działać na rzecz objęcia ochroną 30 % mórz

³¹ W przypadku tych i innych odniesień do UE w niniejszym rozdziale zob. konkluzje Rady w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami, 15973/22 z dnia 13 grudnia 2022 r.

³² [Różnorodność biologiczna na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową](#).

pełnych do 2030 r. UE transponuje porozumienie BBNJ do prawa UE³³, aby zapewnić zgodność z porozumieniem.

Komisja nadal podtrzymuje **ostrożne stanowisko w sprawie górnictwa głębokomorskiego**, podkreślając potrzebę dalszych badań nad jego potencjalnymi skutkami dla środowiska, różnorodności biologicznej i sytuacji społeczno-gospodarczej. Do czasu uzyskania wystarczających dowodów naukowych potwierdzających, że górnictwo głębokomorskie nie stanowi zagrożenia dla ekosystemów morskich, Komisja apeluje o profilaktyczną przerwę i wzywa Radę do potwierdzenia tego podejścia. Komisja będzie opowiadać się za podejściem opartym na zasadach na forum Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego (ISA).

Komisja przywiązuje dużą wagę do zasady ostrożności oraz do konieczności zapewnienia odpowiednich podstaw naukowych uzasadniających taką działalność, a także odpowiedniego uwzględnienia związanego z nią ryzyka i skutków przed przystąpieniem do wdrażania nowych technologii oddziałujących na środowisko **morskie** w celu łagodzenia zmiany klimatu, takich jak geoinżynieria morska i technologie usuwania dwutlenku węgla³⁴.

UE opowiada się za utworzeniem **międzynarodowej platformy na rzecz zrównoważonego wykorzystywania wszechoceanu (IPOS)**, której celem jest wzmocnienie powiązań między nauką a polityką³⁵. IPOS będzie wspierać podejmowanie decyzji w oparciu o dowody naukowe, pogłębiając globalną wiedzę i zrozumienie systemów oceanicznych, aby umożliwić skuteczniejszą ochronę i zrównoważone zarządzanie. Komisja wspiera również inicjatywy na rzecz ściślejszej współpracy naukowej, takie jak **sojusz na rzecz badań nad Atlantykiem (AAORIA)**.

Ponadto Komisja podejmie następujące działania:

- **Komisja** bada obecnie, w jaki sposób poprawić **zrównoważony charakter przywożonych produktów rybołówstwa i akwakultury** w ramach systemu autonomicznych kontyngentów taryfowych,
- **aby ograniczyć przypadkowe połowy żółwi morskich** w 2026 r., Komisja zamierza przyjąć specyfikacje dotyczące urządzenia zapobiegającego przypadkowemu połowowi żółwi (TED), które ma być stosowane przez flotę UE w tropikalnych połowach krewetek na Zachodnim Atlantyku i Oceanie Indyjskim. Komisja oceni skuteczność tych nowych specyfikacji przed rozważeniem dalszych kroków na szczeblu wewnętrznym lub międzynarodowym,
- ponadto Komisja będzie dążyć do **ratyfikacji i pełnego wdrożenia instrumentów międzynarodowych**, takich jak porozumienie WTO w sprawie subsydiów dla rybołówstwa zabraniające szkodliwych subsydiów, konwencje MOP dotyczące marynarzy i rybaków oraz normy bezpieczeństwa statków rybackich ustanowione przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO),
- w sektorze rybołówstwa Komisja zintensyfikuje wysiłki na rzecz **sprostania wyzwaniom związanym z tanimi banderami**, zapewniając przejrzystość struktur

³³ Por. wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową (COM(2025) 173 final z 24.4.2025).

³⁴ Wspólny komunikat w sprawie unijnego programu międzynarodowego zarządzania oceanami ([JOIN\(2022\) 28 final](#)).

³⁵ Zob. przypis 31.

własności statków rybackich w celu pociągnięcia do odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za nielegalne praktyki w przemyśle morskim, w tym w rybołówstwie, i zarządzaniu środowiskowym. Będzie to opierać się na wynikach trwającego badania,

- UE aktywnie przewodzi **regionalnym organizacjom ds. zarządzania rybołówstwem (RFMO) i opowiada się za utrzymaniem wysokich standardów** zrównoważonego rozwoju w zarządzaniu rybołówstwem, zwłaszcza w zakresie zwalczania połowów NNN,
- Komisja zaproponuje **nową generację umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów**, dostosowanych do szerszych strategii i priorytetów regionalnych UE, w szczególności w odniesieniu do Afryki i regionu Indo-Pacyfiku, aby przyczynić się do spójnego podejścia UE do zrównoważonego rybołówstwa i zarządzania oceanami,
- Parlament Europejski i Rada osiągnęły wstępne porozumienie polityczne w sprawie proponowanej przez Komisję zmiany rozporządzenia (UE) nr 1026/2012, która ma na celu rozwiązanie problemu **niezrównoważonych praktyk połowowych**. Odzwierciedla ona zobowiązanie UE do wspierania współpracy w zakresie zarządzania stadami dzielonymi z państwami trzecimi, przy jednoczesnym wykorzystaniu pozycji rynkowej do propagowania zrównoważonego rybołówstwa.

UE będzie nadal dawać przykład, stosując **podejście zerowej tolerancji dla nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (NNN)**³⁶ oparte na dialogu z państwami trzecimi i systemie kartek ostrzegawczych w zakresie połowów NNN. W szczególności wykorzysta unijny system świadectw połowowych (CATCH), którego celem jest ochrona rynku UE przed produktami rybołówstwa pochodzącymi z połowów NNN.

Cyfryzacja systemu CATCH (IT CATCH) jest jednym z działań przewodnich UE w ramach globalnej walki z połowami NNN, która stanie się obowiązkowa od stycznia 2026 r. W rezultacie państwa członkowskie UE wzmocnią i zharmonizują kontrole przywozu i działania mające na celu zapewnienie legalności produktów rybołówstwa wprowadzanych na rynek europejski. Szczególną uwagę należy zwrócić na regiony najbardziej oddalone, które są narażone na nieuczciwą konkurencję i nielegalne połowy ze strony sąsiednich państw trzecich.

UE będzie nadal angażować się w ratyfikację i wdrażanie umowy o środkach stosowanych przez państwo portu oraz propagować wdrażanie **zaktualizowanych przepisów dotyczących kontroli rybołówstwa** na arenie międzynarodowej³⁷.

W 2026 r. Komisja przygotuje **komunikat w sprawie nowego strategicznego podejścia do działań zewnętrznych UE w dziedzinie rybołówstwa**, w którym przedstawi **te działania UE**. Podejście to będzie miało na celu wyeliminowanie luk w globalnym zarządzaniu rybołówstwem i wzmocnienie zaangażowania UE na rzecz zrównoważonego zarządzania oceanami.

³⁶ Zob. przypis 31.

³⁷ Zob. przypis 31.

7.2. Strategiczna dyplomacja w dziedzinie mórz i oceanów dostosowana do zakładanych celów

UE jest ważnym podmiotem dyplomatycznym na obszarach oceanicznych, reprezentującym interesy Unii i jej państw członkowskich. Zapewnienie zrównoważonego zarządzania zasobami oceanicznymi, w szczególności rybołówstwem, będzie wymagało ściślejszej współpracy między UE, państwami trzecimi i podmiotami globalnymi. Sieć dwustronnych zobowiązań i inicjatyw strategicznych UE z partnerami w regionach takich jak Morze Śródziemne i Morze Czarne, Arktyka, Afryka i Indo-Pacyfik przyczyni się do rozwoju zarządzania oceanami i zrównoważonego rozwoju niebieskiej gospodarki na całym świecie. Zaangażowanie w dyplomację klimatyczną na szczeblu globalnym ma zasadnicze znaczenie dla przywrócenia zdrowia oceanów. W szczególności małe rozwijające się państwa wyspiarskie są bliskimi sojusznikami w negocjacjach prowadzonych w ramach procesu COP, ponieważ są one również bezpośrednio dotknięte skutkami zmiany klimatu.

Komisja przedstawi następujące działania priorytetowe:

- **Komisja przyjmie podejście oparte na krajobrazie morskim** w celu zapewnienia skutecznego wpływu i synergii w zakresie wspierania zrównoważonego zarządzania oceanami, ich ochrony i zrównoważonego rozwoju gospodarczego w krajach partnerskich. Komisja określi kluczowe obszary wymagające ochrony, dokona mapowania zainteresowanych stron i w pełni uwzględni działania, które ich dotyczą, a także zajmie się kwestią interakcji w ramach całego systemu,
- celem Komisji będzie również potwierdzenie, że jest zaangażowana w **partnerstwo UE-Afryka** poprzez wzmocnienie współpracy w dziedzinie zrównoważonej niebieskiej gospodarki, która wnosi istotny wkład w gospodarkę, bezpieczeństwo żywnościowe i żywienie oraz zrównoważony rozwój obu kontynentów.

UE wykorzysta swoje kanały dyplomatyczne do forsowania kwestii oceanów w międzynarodowych programach politycznych, w tym ramach grupy G-7 i grupy G-20. UE potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz dorocznego dialogu na temat oceanów i klimatu ustanowionego w ramach Konferencji Stron UNFCCC w celu poczynienia postępów w kwestiach związanych z oceanami i klimatem zarówno w ramach UNFCCC, jak i porozumienia paryskiego, w tym z myślą o nowym zestawie ustalonych na poziomie krajowym wkładów i o następnym globalnym przeglądzie.

Za pośrednictwem europejskiej dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów UE będzie wzywać do przestrzegania **międzynarodowych standardów zarządzania** odnoszących się do rybołówstwa, pomagając jednocześnie krajom rozwijającym się w ratyfikacji i wdrażaniu kluczowych umów międzynarodowych, ochronie różnorodności biologicznej, rejestracji statków rybackich i realizacji celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności SDG 14. UE będzie nadal wspierać zrównoważony wzrost społeczno-gospodarczy krajów partnerskich za pomocą takich strategii jak Global Gateway, zapewniając, aby rybołówstwo, akwakultura i inne działania związane z oceanami przyczyniały się do zrównoważonego rozwoju i budowania zdolności na całym świecie. Aby wesprzeć cele UE określone w pakcie na rzecz wszechoceanu, przy wsparciu grupy EBI wykorzystuje się strategię Global Gateway do wspierania ukierunkowanych inwestycji w krajach partnerskich w zakresie zarządzania oceanami, zrównoważonej niebieskiej gospodarki i działania w dziedzinie klimatu. Obejmują

one inicjatywy przewodnie, takie jak wspieranie zielonych korytarzy żeglugowych pod kątem dekarbonizacji transportu morskiego oraz inicjatywa na rzecz wykorzystania napływu granorostów jako szansy w zakresie opracowania innowacji opartych na obiegu zamkniętym i zrównoważonego wzrostu w społecznościach nadbrzeżnych.

Oprócz tego, że UE i jej państwa członkowskie są największym darczyńcą na świecie, są one również największym darczyńcą na rzecz morza pełnego. UE z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione podczas Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej w zakresie mobilizacji funduszy niezbędnych do ochrony różnorodności biologicznej, osiągnięcia celów działania określonych w globalnych ramach różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu oraz zlikwidowania globalnej luki w finansowaniu działań na rzecz różnorodności biologicznej na świecie, w tym w oceanach.

Działania przewodnie:

- komunikat w sprawie strategicznego podejścia do działań zewnętrznych UE w dziedzinie rybołówstwa, w tym nowej generacji umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów,
- przyjęcie i wejście w życie zmiany rozporządzenia (UE) nr 1026/2012 w sprawie określonych środków podejmowanych w celu ochrony stad ryb względem państw pozwalających na niezrównoważone połowy,
- szybka ratyfikacja i wdrożenie porozumienia BBNJ oraz wspieranie wdrażania w krajach rozwijających się poprzez wkład w wysokości 40 mln EUR w globalny program na rzecz wszechoceanu,
- wejście w życie i wdrożenie pierwszej fazy porozumienia WTO w sprawie zakazu szkodliwych subsydiów dla rybołówstwa oraz zakończenie negocjacji drugiej fazy w sprawie dodatkowych przepisów regulujących subsydia zachęcające do przelowienia i nadmiernej zdolności połowowej,
- obowiązkowe stosowanie cyfrowego unijnego systemu świadectw połowowych IT CATCH od stycznia 2026 r. w celu uzupełnienia unijnego systemu kartek ostrzegawczych do celów skuteczniejszej walki z połowami NNN,
- pilotażowa realizacja międzynarodowej platformy na rzecz zrównoważonego wykorzystywania wszechoceanu,
- wspieranie stref chronionych w Oceanie Południowym.

8. Dalsze działania

W obliczu potrójnego kryzysu planetarnego, jakim jest przyspieszenie zmiany klimatu, utrata różnorodności biologicznej i zanieczyszczenie środowiska, a także napięcia geopolityczne, UE musi działać z determinacją, aby chronić nasze oceany i swoją morską przyszłość. Wykorzystując wszystkie dostępne narzędzia i partnerstwa, UE może dawać przykład w tworzeniu bardziej odpornych, bezpiecznych obszarów morskich, które będą wykorzystywane w sposób zrównoważony.

W pakcie na rzecz wszechoceanu nakreślono strategiczną i skoordynowaną odpowiedź na te wyzwania. Łączy on reformy dotyczące zarządzania, innowacje, inwestycje i dyplomację

międzynarodową w ramach jednej wizji zdrowia oceanów, zrównoważonego rozwoju i dobrobytu.

Pakt ten jest nie tylko strategią – jest wezwaniem do działania i wzięcia odpowiedzialności. Dzięki naszym wspólnym wysiłkom oceany będą dalej pełnić rolę regulatora klimatu Ziemi i staną się sojusznikiem w walce ze zmianą klimatu, ich różnorodność biologiczna i siedliska pozostaną częścią bogactwa naszej planety, będą siłą napędową gospodarki i wspólnym dziedzictwem, które prześlemy przyszłym pokoleniom.

Komisja będzie ściśle współpracować z innymi instytucjami UE, państwami członkowskimi, zainteresowanymi stronami i partnerami międzynarodowymi, aby osiągnąć konkretne wyniki.

Załącznik: Cele związane z oceanami w prawodawstwie i polityce UE³⁸

Cel	Wiążący/ niewiążący	Źródło
Dobry stan środowiska wód morskich do 2020 r. Państwa członkowskie muszą przyjąć krajowe strategie morskie w celu osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska. Wprowadzenie podejścia ekosystemowego jako wiążącej zasady zarządzania środowiskiem morskim UE.	Wiążący	Dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej
Zadbanie o zachowanie morskich zasobów biologicznych i zarządzanie połowami ukierunkowanymi na te zasoby. Osiągnięcie maksymalnego podtrzymywalnego połowu (MSY) w odniesieniu do wszystkich stad ryb do 2020 r.	Wiążący	Rozporządzenie w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa
Do 2030 r. 30 % mórz UE powinno być objęte ochroną, z czego 10 % powinno podlegać ścisłej ochronie.	Niewiążący	Strategia na rzecz bioróżnorodności
Wspieranie strategii na rzecz bioróżnorodności przez: dążenie do osiągnięcia zrównoważonego poziomu stad ryb i utrzymania go, ograniczenie wpływu połowów na dno morskie i zminimalizowanie wpływu rybołówstwa na wrażliwe gatunki poprzez stopniowe odchodzenie od połowów dennych na chronionych obszarach morskich do 2030 r., poprawę selektywności, ochronę wrażliwych gatunków, działanie na rzecz sektora rybołówstwa oraz wsparcie badań naukowych, wdrażania, zarządzania i większe zaangażowanie zainteresowanych stron.	Niewiążący	Morski plan działania UE: ochrona i odbudowa ekosystemów morskich w celu zapewnienia zrównoważonego i odpornego rybołówstwa
Do 2030 r. należy odbudować co najmniej 20 % obszarów morskich UE, a do 2050 r. – wszystkie ekosystemy wymagające odbudowy. Państwa członkowskie przedłożą krajowe plany odbudowy zasobów przyrodniczych do połowy 2026 r.	Wiążący	Prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych
Zainstalowanie ~111 GW mocy wytwórczej energii z morskich źródeł odnawialnych do 2030 r. i ~317 GW do 2050 r., z czego 100 MW mocy z energii oceanicznej do 2027 r. i 1 GW do początku lat 30. XXI wieku.	Niewiążący	Komunikat „Osiągnięcie ambitnych unijnych celów w zakresie energii z morskich źródeł odnawialnych”
Państwa członkowskie muszą zawrzeć niewiążące porozumienie w sprawie współpracy dotyczącej celów w obszarze produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych, które to cele mają zostać wdrożone w każdym basenie morskim do 2050 r.	Wiążący	Rozporządzenie TEN-E
88 GW mocy wytwórczej energii z morskich źródeł odnawialnych do 2030 r. i 360 GW do 2050 r.	Niewiążący	
Ogólny cel w zakresie energii ze źródeł odnawialnych wynoszący co najmniej 42,5 % do 2030 r. (niewiążący)	Wiążący	RED III

³⁸ Wykaz może zostać poszerzony.

cel 45 %). Państwa członkowskie muszą publikować informacje o planowanych przetargach oraz o ilości energii, którą zamierzają pozyskać z morskich źródeł odnawialnych.		
Środki przyczyniające się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. – włączenie rybołówstwa i akwakultury do transformacji energetycznej, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie zrównoważoności i efektywności energetycznej, dostosowanie do celów w zakresie różnorodności biologicznej i zanieczyszczenia, rozwój umiejętności i karier, inwestowanie w badania naukowe i innowacje oraz propagowanie współpracy międzynarodowej.	Niewiążący	Komunikat w sprawie transformacji energetycznej unijnego sektora rybołówstwa i akwakultury
Neutralność klimatyczna w UE do 2050 r., pośredni cel polegający na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r.	Wiążący	Europejskie prawo o klimacie
Cele dotyczące wprowadzenia zasilania energią elektryczną z łądu na potrzeby większych morskich kontenerowców i statków pasażerskich w portach morskich oraz dla statków żeglugi śródlądowej.	Wiążący	AFIR
Maksymalne limity średniej rocznej intensywności emisji gazów cieplarnianych pochodzących ze zużycia energii przez statki o pojemności brutto powyżej 5 000 ton zawijające do portów europejskich, niezależnie od bandery – spadek o 2 % do 2025 r. i zmniejszenie o 80 % do 2050 r. Statki pasażerskie i kontenerowce mają od dnia 1 stycznia 2030 r. korzystać z zasilania energią elektryczną z łądu lub alternatywnych technologii bezemisyjnych w portach objętych art. 9 rozporządzenia AFIR , a od dnia 1 stycznia 2035 r. – we wszystkich portach UE, które rozwijają zdolności w zakresie zasilania z łądu.	Wiążący	Rozporządzenie w sprawie paliw stosowanych w unijnym transporcie morskim
Zakłady recyklingu statków muszą zadbać o to, aby podczas recyklingu statków nie dopuszczano do zrzutów substancji niebezpiecznych do morza i o odpowiednie gospodarowanie odpadami. Wymóg sporządzenia wykazu materiałów niebezpiecznych w celu zarządzania substancjami, które mogłyby szkodzić środowisku morskemu, oraz ustanowienia europejskiego wykazu zakładów recyklingu statków	Wiążący	Rozporządzenie w sprawie recyklingu statków
Zakaz stosowania niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, np. słomek i sztućców. Zbieranie 77 % butelek z tworzyw sztucznych do 2025 r. i 90 % do 2029 r.	Wiążący	Dyrektywa w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych
Ilościowe ograniczenie zużycia niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych przez państwa członkowskie do 2026 r. – w porównaniu z 2022 r.	Niewiążący	Dyrektywa w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych

Do 2030 r. UE powinna ograniczyć ilość odpadów z tworzyw sztucznych w morzu o 50 %, a mikrodrobin plastiku o 30 % oraz ograniczyć utratę składników odżywczych, stosowanie pestycydów chemicznych i ryzyko z nimi związane, stosowanie bardziej niebezpiecznych pestycydów oraz sprzedaż środków przeciwdrobnoustrojowych dla zwierząt gospodarskich i w akwakulturze o 50 %.	Niewiążący	Plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń
Państwa członkowskie są zobowiązane do ustanowienia sieci obszarów chronionych Natura 2000 w celu zadbania o to, aby najcenniejsze typy siedlisk przyrodniczych i siedliska gatunków w całej UE były właściwie chronione lub, w stosownych przypadkach, odtwarzane.	Wiążący	Dyrektywa ptasia
		Dyrektywa siedliskowa
Państwa członkowskie wykorzystują swoje plany gospodarowania wodami w dorzeczu i programy środków w celu ochrony oraz, w stosownych przypadkach, przywrócenia jednolitych części wód do dobrego stanu oraz zapobiegania pogarszaniu się tego stanu (dobry stan chemiczny i ekologiczny).	Wiążący	Ramowa dyrektywa wodna
Państwa członkowskie ograniczą zanieczyszczenie wody azotanami wykorzystywanymi w rolnictwie poprzez wyznaczenie stref narażonych na zanieczyszczenia azotanami, monitorowanie stężenia azotanów w jednolitych częściach wód oraz ustanowienie kodeksów dobrej praktyki rolniczej.	Wiążący	Dyrektywa azotanowa
Państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia, aby paliwa żeglugowe nie były stosowane na ich morzach terytorialnych, w w.s.e. i w strefach kontroli zanieczyszczeń poza obszarem kontroli emisji na Morzu Bałtyckim i Morzu Północnym, jeżeli zawartość siarki w tych paliwach przekracza 0,50 % masy, oraz w obszarze kontroli emisji, jeżeli zawartość siarki w tych paliwach przekracza 0,10 % masy.	Wiążący	Dyrektywa siarkowa
Państwa członkowskie są zobowiązane do monitorowania i oceny wody w kąpieliskach.	Wiążący	Dyrektywa dotycząca jakości wody w kąpieliskach
Osiągnięcie celów WPRyb poprzez przyczynianie się do powstania efektywnego i przejrzystego rynku dzięki regulowaniu organizacji zawodowych, norm handlowych, informacji dla konsumentów, reguł konkurencji i badań rynkowych.	Wiążący	WORR
Państwa członkowskie są zobowiązane do zapobiegania niepożądanemu oddziaływaniu na różnorodność biologiczną w wyniku zamierzonego i niezamierzonego wprowadzania i rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych w Unii oraz do minimalizowania i łagodzenia tego oddziaływania.	Wiążący	Rozporządzenie w sprawie inwazyjnych gatunków obcych
Unijna misja w zakresie odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych ma na celu, za pośrednictwem	Niewiążący	Unijna misja w zakresie odbudowy naszych

<p>wartości docelowej na 2030 r., ochronę i przywrócenie zdrowia naszych oceanów i wód poprzez badania naukowe i innowacje, zaangażowanie obywateli i niebieskie inwestycje. Nowe podejście przyjęte w ramach tej misji będzie uwzględniało zarówno oceany, jak i zasoby wodne, i odegra kluczową rolę w osiągnięciu neutralności klimatycznej i odbudowie przyrody.</p>		<p><u>oceanów i zasobów wodnych</u></p>
--	--	---